

**PRIMJENA UDK PRI KLASIFIKACIJI KNJIŽNIČNE GRAĐE IZ
ARHEOLOGIJE I SRODNIH ZNANSTVENIH PODRUČJA U
NACIONALNOJ I SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI**

CLASSIFICATION OF ARCHAEOLOGY AND RELATED DISCIPLINES
ACCORDING TO UDC : THE PRACTICE OF THE NATIONAL AND
UNIVERSITY LIBRARY IN ZAGREB

Dunja-Marija Gabriel

Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb
dgabriel@nsk.hr

UDK / UDC 025.45UDK:902/904
027.54(497.54Zagreb):025.4

Stručni rad / Professional paper
Primljeno / Received: 13. 7. 2006.

Sažetak

Sadržaj arheološke literature uglavnom je vezan uz interdisciplinarna proučavanja pa je i UDK oznaka za arheologiju često izražena u odnosu s drugim znanstvenim disciplinama. Najčešće su to povijest, povijest umjetnosti, kulturna povijest, klasična filologija, antropologija, etnologija te epigrafija i numizmatika kao pomoćne povijesne znanosti, ali i neke druge discipline kao, primjerice, religija, vojna tehnika, promet, poljoprivreda i građevinarstvo. U članku se prikazuju osnovna načela klasifikacije u arheologiji i pojedina karakteristična rješenja u okviru prakse Nacionalne i sveučilišne knjižnice vezana uz redoslijed slaganja i "dubinu" UDK oznaka te upotrebu općih i posebnih pomoćnih oznaka.

Cljučne riječi: Univerzalna decimalna klasifikacija; UDK; arheologija; interdisciplinarnost; prapovijesna arheologija; antička arheologija; srednjovjekovna arheologija; antropološka arheologija; hidroarheologija; epigrafija; numizmatika; arheološka istraživanja; Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Summary

The article deals with the basic principles in classification of archeology and how this is exemplified by the practice of the National and University Library in Zagreb (Croatia) which uses Universal Decimal Classification. The author describes main characteristics of documents in this field and underlines their tendency towards interdisciplinarity. According to the author, UDC numbers in archaeology are very often combined with

numbers from other disciplines. These are most often other auxiliary historical sciences (e.g. epigraphy, numismatics) but also: history, history of art, cultural history, philology, anthropology, ethnology, religion, military affairs, transport, agriculture or civil engineering. The author provides some practical examples demonstrating UDC number synthesis, citation order and classification depth in her library.

Keywords: Universal Decimal Classification; UDC; archaeology; interdisciplinary; prehistoric archaeology; classical archaeology; medieval archaeology; anthropological archaeology; hydroarchaeology; epigraphy; numismatics; archaeological excavations; National and University Library, Zagreb

1 Uvod

Knjižnica se definira kao ustanova koja skuplja, čuva, obrađuje i daje na korištenje knjižničnu građu, a danas se ponajprije promatra kao sustav koji postoji zbog korisnika i zadovoljavanja njihovih raznolikih informacijskih potreba.

Zadatak je sadržajnih analitičara, stručnjaka za pojedina znanstvena područja u Odsjeku za sadržajnu obradu u Središnjoj službi za obradu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici (NSK) u Zagrebu, izrada stvarnih kataloga koji nastaju na temelju sadržajne obrade građe, a dijele se na stručne i predmetne kataloge.

U članku ćemo se baviti pitanjima stručne obrade knjižnične građe iz područja arheologije i srodnih disciplina i klasifikacijskim sustavom Univerzalne decimalne klasifikacije (UDK) kao najraširenijim sustavom u hrvatskim knjižnicama i sustavom koji se primjenjuje u NSK.

2 Knjižnična klasifikacija

Klasifikacija, kao tradicionalno pomagalo za označivanje i pretraživanje dokumenata, najstarije je pomagalo za organizaciju znanja. Dokumenti u knjižnicama lako se i jednostavno označuju i pretražuju po simbolima koji predstavljaju određene predmete, teme, odnosno znanstvena ili stručna područja. Nastanak klasifikacije veže se uz pojavu sve većeg broja publikacija i potrebe za njihovim odgovarajućim razmještajem, tj. svrstavanjem u knjižnicama, bilo za smještaj na policama, izradu stručnog kataloga, izradu bibliografija, nabavu, statistiku posudbe, otpis ili za upotrebu u informacijskoj službi.

Knjižnična klasifikacija postupak je razvrstavanja sadržaja prema unaprijed određenim kriterijima (strukama) koji se provodi označivanjem umjetnim jezikom određenoga klasifikacijskog sustava. Rezultat klasifikacije iskazan je kroz stručne skupine i podskupine poredane u stručnom katalogu. U klasifikaciji svaka stručna skupina ima svoju pojmovnu, jezičnu i znakovnu strukturu koja je strogo određena i kontrolirana klasifikacijskim tablicama. Prednosti su knjižnične klasifikacije, kao pomagala za označivanje, univerzalna čitljivost simbola, kratkoća oznake i velika mogućnost primjene.

Osnovni problem koji se javlja kod stručnog označivanja građe, jest to što su klasifikacije teorijski ili filozofski utemeljene sheme konstruirane na deduktivan način i stoga ograničene svojom nepromjenjivom strukturom, količinom propisanih pojmova i samom strukturom oznaka.

Za stručni raspored građe u NSK koristi se UDK sustav. UDK je hijerarhijska klasifikacija što znači da se svaka skupina može dalje dijeliti na svoje logične sastavne dijelove.¹ Hijerarhijska struktura UDK pomaže pri bilježenju širih i užih pojmova i dopušta kombiniranje glavnih i pomoćnih oznaka za detaljnije izražavanje sadržaja. Opće pomoćne oznake primjenjive su u cijelim glavnim tablicama, a posebne pomoćne oznake samo u pojedinim skupinama.²

Postoji potpuno, srednje i skraćeno izdanje UDK sheme, a UDK tablice dostupne su u tiskanom i strojno čitljivom obliku te se učestalo prerađuju i osuvremenjuju izdavanjem izmjena i dopuna sheme.

U NSK je u upotrebi srednje izdanje UDK tablica na hrvatskom jeziku koje je priređeno prema bazi podataka Master Reference File (MRF) iz 1998.³ Tablice su podijeljene u dva sveska. Prvi, za društveno-humanističke znanosti, tiskan je 2005., dok je drugi, za prirodne i primijenjene znanosti, u tisku.

3 Arheologija kao interdisciplinarna znanost i pripadajuće UDK oznake

Arheologija se razvija od 17. st. kao znanost koja proučava stare civilizacije na temelju ostataka materijalne kulture do kojih dolazi sustavnim iskopavanjima ili slučajnim nalazima, ali se u početku ograničava na proučavanje klasičnih (grčkih i rimskih) starina i egipatskih starina. U 19. st. arheologija proširuje granice svoga zanimanja proučavajući ljudsko društvo od prve pojave čovjeka na Zemlji do srednjeg vijeka te rekonstruira svakodnevni život ljudi u dalekoj prošlosti proučavanjem starih civilizacija i izvan antičkog svijeta.

Građa koju arheolozi otkrivaju i zaključci do kojih dolaze služe različitim znanostima kao podloga za daljnja istraživanja. U povijesti umjetnosti arheološki nalazi služe za rekonstrukciju razvitka umjetnosti od prapovijesti nadalje, u sociologiji za proučavanje društvenih institucija u civilizacijama o kojima ne postoje pisani izvori, u antropologiji za proučavanje razvitka čovjeka, a u povijesti za upoznavanje prošlosti čovječanstva koja prethodi pojavi pismenosti.

Arheologija se dijeli na niz grana s obzirom na zemljopisno područje (arheologija seobe naroda, američka arheologija), kulturu (egiptologija, etruskologija, biblijska, orijentalna, slavenska i starohrvatska arheologija) ili razdoblje što ga istražuje (prapovijesna, antička, starokršćanska i srednjovjekovna arheologija).⁴

¹ McIlwaine, I. C. Univerzalna decimalna klasifikacija : upute za uporabu. Lokve : Benja ; Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica ; Osijek : Filozofski fakultet, 2004. Str. 6.

² Univerzalna decimalna klasifikacija. Hrvatsko džepno izd. Zagreb : Naklada Nedičko Dominić, 2003. Str. 13.

³ Univerzalna decimalna klasifikacija. Prvo hrvatsko srednje izd. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005-2007. I. dio : Društvene i humanističke znanosti. Str. V.

⁴ Opća enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda / glavni urednik Josip Šentija. 1 : A-Bzu. Zagreb : Jugoslavenski leksikografski zavod, 1977. Str. 238-240.

U UDK tablicama arheologija se nalazi pod glavnim oznakama 902, 903 i 904 unutar humanističkih znanosti. UDK shema za arheologiju, osim glavnih oznaka, omogućuje i upotrebu općih i posebnih pomoćnih oznaka.

Sadržaj arheološke literature uglavnom je vezan uz interdisciplinarna proučavanja, stoga je UDK oznaka za arheologiju često izražena u odnosu s raznim znanstvenim disciplinama. Najčešće su to povijest, povijest umjetnosti, kulturna povijest, klasična filologija, antropologija, etnologija te epigrafija i numizmatika kao pomoćne povijesne znanosti, ali i neke druge discipline kao, primjerice, religija, vojna tehnika, promet, poljoprivreda i građevinarstvo.

U radu će se prikazati način klasificiranja triju osnovnih grana arheologije koje se dijele na prapovijesnu, antičku i srednjovjekovnu arheologiju te posebnih grana arheologije – antropološku arheologiju i hidroarheologiju jer većina knjižnične građe iz fonda NSK pripada tim područjima. Uz navedeno, posebno će se prikazati način klasificiranja knjižnične građe koja je sadržajno vezana uz arheološka istraživanja i način klasificiranja građe iz epigrafije i numizmatike koja vremenski pripada razdoblju starog i srednjeg vijeka.

4 Klasifikacija arheologije u NSK

4.1 Prapovijesna arheologija

Prapovijesna arheologija znanost je koja istražuje materijalnu i duhovnu kulturu od pojave čovjeka do početka pismenosti i zahvaća kameno, brončano i željezno doba. UDK oznaka 903 označuje prapovijesnu arheologiju, prapovijesne ostatke i artefakte. Uz glavne skupine 902 i 903, predviđeno je u UDK tablicama korištenje općih pomoćnih oznaka za mjesto, vrijeme, materijale, osobe i oblik dokumenta.

U prapovijesnoj se arheologiji, iza oznake 903, mogu koristiti tri vrste posebnih pomoćnih oznaka: za izgled i oblik arheoloških ostataka, materijale i tehnike oblikovanja artefakata i prapovijesne oblike kulture. U praksi NSK koriste se posebne pomoćne oznake za materijale artefakata i za prapovijesne kulture. Prvi primjer pokazuje redosljed slaganja glavne UDK oznake za prapovijesne artefakte i pomoćnih oznaka za materijale artefakata u skladu s praksom NSK.

Primjer:

903.25-032.387(497.4 Novo Mesto)"637/638"(064)

903.25-033.5(497.4 Novo Mesto)"637/638"(064)

903.25-032.387(497.5 Prozor)"637/638"(064)

903.25-033.5(497.5 Prozor)"637/638"(064)

ARHEOLOŠKI muzej (Zagreb)

Pretpovijesni jantar i staklo iz Prozora u Lici i Novog Mesta u Dolenjskoj = Prehistoric amber and glass from Prozor in Lika and Novo Mesto in Dolenjska / [autori tekstova i izložbe Lidija Bakarić, Borut Križ, Marin Šoufek ; prijevodi Barbara Demo Smith, Vida Lukić Kostrenčić ; fotografije Dragan

Arrigler ... [et al.] ; karte Mateja Belak, Tomislav Kaniški]. – Zagreb : Arheološki muzej, 2006. – 194 str. : ilustr. u bojama ; 30 cm

Tekst na hrv. i engl. jeziku.

ISBN 953-6789-23-X

I. Arheološki muzej (Zagreb)—Katalog izložbe II. Staklo—Novo Mesto—Prapovijest—Katalog izložbe III. Staklo—Prozor (Otočac)—Prapovijest—Katalog izložbe IV. Jantar—Novo Mesto—Prapovijest—Katalog izložbe V. Jantar—Prozor (Otočac)—Prapovijest—Katalog izložbe

Komentar. Uz glavnu oznaku za prapovijesni nakit 903.25, slijedi posebna pomoćna oznaka koja se koristi u arheologiji za materijale ostataka i artefakata, tj. u ovom slučaju -032.387 *Jantar* i -033.5 *Staklo*. Nakon toga navodi se *Opća pomoćna oznaka za mjesto (Tablica 1e)*, (497.5 *Prozor*) i (497.4 *Novo Mesto*). Potom slijedi *Opća pomoćna oznaka za vrijeme (Tablica 1g)* "637/638" koja označuje arheološko razdoblje brončanog i željeznog doba. Na kraju je *Opća pomoćna oznaka za oblik (Tablica 1d)* (064) kojom se u NSK (zasad) umjesto (083.824) označuje katalog izložbe.

Idući primjer prikazuje upotrebu kose crte (/) koja pokazuje zbroj značenja nekoliko UDK oznaka i upotrebu posebne pomoćne oznake apostrof (') za prapovijesne oblike kultura.

Primjer:

903.2/.5(497.5 Popernjak)"6377"

903'1(497.5-37 Županja)"6377"

MARIJAN, Boško

Popernjak : naselje i nekropola brončanog doba : Zavičajni muzej Stjepana Grubera, Županja / [autor kataloga Boško Marijan ; fotografije Boško Marijan, Zvonimir Tanocki, Željko Batarilović ; crteži Matilda Marjanović]. – Županja : Zavičajni muzej Stjepana Grubera, 2005. (Cerna : Admiral tisak). – 17 str. : ilustr. u bojama ; 21 cm

Autorovo ime preuzeto sa str. [2]. – Izložba održana od 30.11.-22.11.2005. —> CIP zapis. – Bibliografske bilješke: str. 13. – Summary.

ISBN 953-99604-4-4

I. Kultura polja sa žarama—Hrvatska II. Arheološki nalazi—Popernjak (Bošnjaci)—Kasno brončano doba III. Grobni nalazi—Popernjak (Bošnjaci)—Kasno brončano doba IV. Popernjak (Bošnjaci)—Arheološki nalazi

Komentar. Prva oznaka 903.2/.5 označuje arheološke nalaze u rasponu od artefakta, prebivališta, naseobina i grobnih nalaza na nalazištu Popernjak u Hrvatskoj (497.5 *Popernjak*) u razdoblju kasnoga brončanog doba "6377". Druga UDK oznaka 903'1 označuje prapovijesnu kulturu polja sa žarama koja se prostirala na području Hrvatske u okolici Županje (497.5-37 *Županja*) i pripada kasnome brončanom dobu "6377".

4.2 *Antička arheologija*

Druga grana arheologije prema podjeli na razdoblja koja istražuje jest antička (klasična) arheologija i bavi se proučavanjem materijalnih ostataka grčke i rimske kulture. Antička arheologija dijeli se na starokršćansku arheologiju koja se bavi materijalnom kulturom kršćana u Rimskom Carstvu, egiptologiju koja istražuje ostatke egipatske kulture, etruskologiju koja se bavi proučavanjem kulture Etruščana i orijentalnu arheologiju koja istražuje kulture raznih naroda koji su živjeli na prostoru Bliskog istoka (Sumerana, Asiraca, Babilonaca, Hetita i dr.). Posebna je grana orijentalne arheologije biblijska arheologija koja proučava židovsku kulturu na tlu Palestine, posebice ona mjesta koja se spominju u Bibliji.⁵

Za razliku od UDK skupine 903 koja je dobro razrađena, za antičku i srednjovjekovnu arheologiju ne postoje "gotove" oznake. Arheološki nalazi staroga, srednjeg i novog vijeka te ostaci kultura povijesnih razdoblja u UDK tablicama nalaze se pod glavnom oznakom 904. Oznaka 904 nije razrađena u UDK hijerarhiji i uz nju nema posebnih pomoćnih oznaka kao što je to slučaj uz oznaku 903. Zato je potrebno označiti sadržaj dokumenta oznakom 904 i dvotočkom u kombinaciji s ostalim glavnim UDK skupinama od kojih se najčešće koriste oznake iz skupine 9 *Geografija. Biografija. Povijest* i 7 *Umjetnost. Razonoda. Zabava. Sport*, a uz to se još koriste opće pomoćne oznake za mjesto (odnosno arheološko nalazište), za vrijeme i za materijale. Samo povremeno koriste se pri izražavanju odnosa i oznake iz skupine 2 *Religija. Teologija* i skupine 3 *Društvene znanosti* te iz UDK skupine 5 *Prirodne znanosti* i 6 *Primijenjene znanosti*. Sljedeći primjeri prikazuju klasifikaciju arheološke građe sadržaj koje se iskazuje kombiniranjem oznaka iz arheologije i drugih UDK skupina.

Primjer:

903.4(450.52)"637/638"

911.37(450.52)"637/638"

903/904:71](375)

711.4.032(375)

SCHIAPPELLI, Andrea

Tipologia degli insediamenti protostorici in Etruria meridionale e il caso particolare del distretto Volsiniense / Andrea Schiappelli. – Ilustr.

Bibliografske bilješke uz tekst. – Sažetak.

U: *Histria antiqua*. – Pula : Sveučilište u Zagrebu, Međunarodno središte hrvatskih sveučilišta u Istri, Međunarodni istraživački centar za arheologiju, Brijuni-Medulin, 1997- . – ISSN 1331-4270. – (2003), sv. 11 ; str. 203-208.

I. Prapovijest—Naseljavanje—Zemljopisne značajke II. Prapovijest—Naseljavanje—Strateški značaj III. Naselja—Etrurija—Brončano doba IV. Naselja—Etrurija—Željezno doba V. Etrurija—Urbani razvoj

⁵ Opća enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda / glavni urednik Josip Šentija. 1 : A-Bzu. Zagreb : Jugoslavenski leksikografski zavod, 1977. Str. 238-240.

Komentar. U ovom se dokumentu bilo važno odlučiti za prvu oznaku koja smješta sadržaj i okuplja sva djela iste tematike na jednome mjestu. Prva oznaka, 903.4, označuje prapovijesne naseobine, a uz nju se nalaze opća pomoćna oznaka za mjesto (450.52), tj. regiju Toscana u Italiji i pomoćna oznaka za vrijeme "637/638" koja označuje prelazak iz brončanog u željezno doba. Druga oznaka, 911.37, označuje geografiju naselja, a treća iskazuje da se radi o arheološkim nalazima koji vremenski pripadaju prijelazu iz prapovijesne u antičku arheologiju u odnosu na urbani razvoj na prostoru Etrurije (375). Četvrta oznaka označuje urbani razvoj u etruščanskoj kulturi, a sastoji se od oznake za urbani razvoj 711.4 i posebne pomoćne oznake .032 koja se koristi u skupini 7 za kulture starog vijeka. Na kraju je dodana oznaka za Etruriju.

Primjer:

904(497.5-37 Trogir):625.7]"652"

904:625.7](497.5-37 Trogir)"652"

KATIĆ, Miroslav

Ubikacija putne postaje Loranum i trasa rimske ceste Tragurio-Lorano-Ad Pretorium / Miro Katić. – Ilustr.

Bibliografske bilješke uz tekst. – Abstract.

U: Diadora. – Zadar : Arheološki muzej, 1959- . – ISSN 0417-4046. – 16/17 (1994/1995) ; str. 309-324.

I. Rimske ceste—Dalmacija II. Trogir i okolica—Arheološka istraživanja

Komentar. Zbog potrebe okupljanja arheološke građe prema geografskoj oznaci (gdje?) prvo je navedena oznaka za arheološko nalazište 904 u okolici Trogira (497.5-37 Trogir) iz doba antike "652". Druga oznaka pobliže označuje sadržaj (što?) i specificira da se radi o ostacima cesta i putova 904:625.7 uz dodatak oznake za mjesto i vrijeme kao i u prvom UDK broju.

Primjer:

930.27(497.5-3 Istra)"-00/03"

930.27(497.5-3 Dalmacija)"-00/03"

904:292](497.5-3 Istra)"652"

904:292](497.5-3 Dalmacija)"652"

STARAC, Alka

Itineraria imperatorum : Mare Adriaticum orientale / Alka Starac. – Ilustr. Jezik članka hrvatski. – Bibliografske bilješke uz tekst. – Summary.

U: Diadora. – Zadar : Arheološki muzej, 1959- . – ISSN 0417-4046. – 20 (2000 [i. e. 2001]) ; str. 73-119.

I. Kult careva—Rimsko Carstvo II. Epigrafički spomenici—Dalmacija—Antika III. Epigrafički spomenici—Istra—Antika IV. Rimsko Carstvo—Znamenite ličnosti—Dalmacija

Komentar. Prva i druga oznaka označuju epigrafičke spomenike kao specifičnu vrstu arheoloških nalaza koji imaju posebnu oznaku u UDK tablicama u skupini 930 namijenjenoj pomoćnim povijesnim znanostima. Uz nju se nalazi oznaka za mjesto, tj. dvije hrvatske regije – Istru (497.5-3 *Istra*) i Dalmaciju (497.5-3 *Dalmacija*). Na kraju je dodana oznaka za vrijeme “-00/03” koja označuje razdoblje od 1. st. pr. Kr. do 4. st. po. Kr. Treća i četvrta oznaka označuju da se radi o arheološkim nalazima starogrčke i starorimske religije i kultova 904:292 kojima su dodane pomoćne oznake za mjesto i vrijeme kao i u prve dvije.

U praksi NSK usvojeno je pravilo prema kojem se arheološki nalazi iz povijesnih razdoblja, koji više ne postoje kao cjelina već samo kao djelomični ostaci, označuju oznakom za arheologiju u odnosu na vrstu nalaza, npr., 904:726.54 (za arheološke ostatke crkve) u kojoj obje skupine imaju isti značaj. Međutim, kada su materijalni ostaci sačuvani u istom obliku i na istome mjestu gdje su se izvorno nalazili u određenom vremenu i daju uvid u cjelinu, tada u praksi stručnja NSK vrijedi pravilo da se stavlja jedna oznaka i to za specifičnu vrstu nalaza, npr., 726.54 koja označuje da je sačuvana arhitektonska cjelina crkve. Opisano se jasno uočava u sljedećem primjeru.

Primjer:

904(497.6):28]“652/653”

904:726.54](497.6)“652/653”

904:726.8](497.6)“652/653”

PAŠKVALIN, Veljko

Kršćanstvo kasne antike u zaleđu Salone i Narone : arheološka istraživanja kasnoantičkog kršćanstva u Bosni i Hercegovini / Željko Paškvalin. – Sarajevo : Vrhbosanska katolička teologija, 2003. (Sarajevo : Mueller). – 379 str., [1] presavijen list s kartom arheoloških nalazišta : ilustr. ; 24 cm. – (Biblioteka Radovi, Sarajevo ; knj. 6)

Kratice: str. 11-12. – Autorova slika i bilješka o njemu na omotu. – Str. 361-366: Pogovor / Emilio Marin. – Bibliografija: str. 351-358 i uz tekst. – Summary: Christianity of late antiquity in the hinterland of Salona and Narona / translated by Mato Zovkić. – Kazalo mjesta ; Imensko kazalo.

ISBN 9958-747-13-8

I. Starokršćanska arheologija—Bosna i Hercegovina II. Starokršćanske crkve—Bosna i Hercegovina III. Grobni nalazi—Bosna i Hercegovina—Kasna antika

Komentar. Prva oznaka 904(497.6):28 označava da se radi o starokršćanskim nalazima na području Bosne i Hercegovine u razdoblju kasne antike i ranoga srednjeg vijeka “652/653”. Druga i treća oznaka ukazuju na djelomične ostatke starokršćanske crkve 904:726.54 i postojanje ostataka grobnih nalaza 904:726.8 uz dodatak općih pomoćnih oznaka za mjesto (497.6), tj. Bosnu i Hercegovinu i vrijeme “652/653”, tj. prijelaz iz kasne antike u rani srednji vijek.

Prethodno je u tekstu spomenuto da se u arheologiji koriste i *Opće pomoćne oznake za osobe -05 (Tablica 1k)*, najčešće da bi se njima označilo pojedine arheologe.

Primjer:

902-05 Sands, E.(0:82-94)

902.2(620)"1926/1927"

904(32)

SANDS, Emily

Egiptologija : potraga za Ozirisovom grobnicom / dnevnik Emily Sands ; [preveo Nebojša Buđanovac]. – Zagreb : Biovega, 2005. – 32 str. : ilustr. u bojama ; 31 cm. – (Dodo)

Prijevod djela: Egyptology.

ISBN 953-6567-84-9

I. Sands, Emily—Dnevnik II. Egipat—Arheološka istraživanja

Komentar. Uz prvu oznaku 902-05 za arheologe najčešće se navodi prezime i prvo slovo (slova) imena osobe (do tri osobe). U ovom primjeru navedena je i oznaka (0:82-94) koja označuje da je sadržaj publikacije napisan u obliku dnevnika. Druga oznaka označuje arheološka iskopavanja 902.2 u Egiptu (620) koja su se odvijala kroz dvije godine "1926/1927". Treća oznaka označuje egiptologiju i sastoji se od broja 904 za arheologiju i broja (32) za stari Egipat.

Knjižnična građa iz arheologije sadržajno je često vezana uz interdisciplinarnu proučavanja. Idući primjer pokazuje koliko se sadržajno isprepliću područje istraživanja u povijesti, arheologiji i kulturnoj povijesti, posebno kada se radi o povijesti i kulturi pojedinih naroda.

Primjer:

94(=291.6)

903/904(=291.6)

930.85(398)

STIPČEVIĆ, Aleksandar

Iliret : historia, jeta, kultura, simbolet e kultit / Aleksander Stipceviq ; perktheu nga origjinali Nazmi Rrahmani. – Tirane : Botimet Toena, 2002. ([S. l. : s. n.]). – 513 str., [32] str. s tablama u bojama : ilustr. ; 23 cm

Prijevod djela: Iliri. – Bibliografske bilješke uz tekst.

ISBN 99927-1-609-6

I. Iliri—Materijalna kultura II. Iliri—Povijest

Komentar. Prva UDK oznaka 94 označuje opću povijest iza koje je dodana opća pomoćna oznaka za Ilire (=291.6) koji su nastanjivali područje zapadnog Balkana na prijelazu prapovijesti u antiku. Druga oznaka označuje prapovijesne i antičke nalaze 903/904 i sadrži oznaku za Ilire, kao i prva UDK oznaka. Treća oz-

naka označuje kulturnu povijest 930.85 na području rimske provincije *Ilirik* (398) koja je dobila ime po autohtonom stanovništvu Ilirima.

4.3 Srednjovjekovna arheologija

Treća grana arheologije prema podjeli na vremensko razdoblje što ga istražuje jest srednjovjekovna arheologija. Srednjovjekovna arheologija istražuje naselja, grobove, oružje, oruđe i druge materijalne ostatke naroda koji su živjeli u razdoblju ranoga i razvijenoga srednjeg vijeka, a samo izuzetno i materijalne ostatke iz kasnoga srednjeg vijeka kao područje koje je ponajprije predmet proučavanja povjesničara, povjesničara umjetnosti i/ili etnologa.

Posebne grane srednjovjekovne arheologije su arheologija seobe naroda koja se bavi materijalnim ostacima seobe naroda u ranom srednjem vijeku od 4. do 7. st., slavenska arheologija koja se bavi materijalnom kulturom Slavena i starohrvatska arheologija koja proučava materijalnu kulturu Hrvata od 9. do 12. st.

UDK oznaka za srednjovjekovnu arheologiju 904“653“ sastoji se od glavne oznake 904 i vremenske oznake za srednji vijek “653“.

Primjer:

902.01(497.5)

904(497.5-17)“653”

SEKELJ Ivančan, Tajana

Stanje istraživanja i neke značajke srednjovjekovnih nalazišta pripisanih pojedinim “kulturama” u sjevernoj Hrvatskoj / Tajana Sekelj-Ivančan. – Ilustr. Bibliografske bilješke uz tekst ; bibliografija: 28 jed. Zusammenfassung.

U: Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu. – Zagreb : Institut za arheologiju, 1992- . – ISSN 1330-0644. – 11/12 (1994/1995 [i. e. 1997]) ; str. 135-150.

I. Srednjovjekovna nalazišta—Hrvatska, sjeverna II. Srednjovjekovna arheologija—Hrvatska

Komentar. Prva oznaka 902.01 označuje komparativno proučavanje arheoloških nalazišta i sastoji se od glavne oznake 902 i posebne pomoćne oznake .01 za komparativno istraživanje i tipologiju. Druga oznaka označuje arheologiju 904 srednjeg vijeka “653“ u sjevernoj Hrvatskoj (497.5-17).

Za starokršćansku arheologiju ne postoji posebna UDK oznaka, već se ona sastoji od glavne oznake 904 i opće pomoćne oznake za vrijeme.

Primjer:

904(450-17):726.8]“06/07”

904:726.8](363.5)

BROGIOLO, Gian Pietro

Oratori funerari tra VII e VIII secolo nelle campagne transpadane / Gian Pietro Brogiolo. – Ilustr.

8th International colloquium Carolingian Europe, Poreč-Split, May 23-27, 2001. – Bibliografija: 75 jed. ; bibliografske bilješke: 153 jed. – Sažetak.

U: Hortus artium medievalium. – Motovun : International Research Center for Late Antiquity and Middle Ages, 1995- . – ISSN 1330-7274. – 8 (2002) ; str. 9-31.

I. Starokršćanska arheologija—Italija II. Grobna arhitektura—Italija, sjeverna
III. Langobardi—Grobna arhitektura

Komentar. Prva UDK oznaka označava arheološke nalaze 904 u sjevernoj Italiji (450-17) u razdoblju "06/07", tj. u 7. i 8. st. Na taj su način arheološki nalazi okupljeni zajedno prvenstveno pod oznakom za arheologiju povijesnih razdoblja i oznakom za mjesto. Druga oznaka ukazuje da se radi o arheološkim nalazima u grobovima koji su samo djelomično sačuvani 904:726.8, a na kraju se nalazi oznaka za mjesto (363.5), tj. za područje u ranom srednjem vijeku koje su nastanjivali Langobardi.

Slavenska arheologija uglavnom se sadržajno isprepliće s povijesti Slavena, a UDK oznaka sastoji se od glavnog broja 904 i općeg pomoćnog broja (367) za područje koje je bilo naseljeno Slavenima.

Primjer:

94(367)"05/07"

94(=16)"05/07"

904(367)"05/07"

CURTA, Florin

The making of the Slavs : history and archaeology of the Lower Danube Region : c. 500 - 700 / Florin Curta. – Reprinted. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – XXV, 463 str. : ilustr., zemljop. crteži, graf. prikazi ; 22 cm. – (Cambridge studies in medieval life and thought. Fourth series ; 52)
Bilješka o autoru: str. [I]. – Bibliografija: str. 374-450 i uz tekst. – Kazalo.
ISBN 0-521-80202-4

I. Slaveni—Povijest II. Slaveni—Arheološka baština—Podunavlje

Komentar. Prva i druga oznaka označuju povijest područja koje su nastanjivali Slaveni 94(367) i povijest naroda Slavena 94(=16) na prijelazu iz kasne antike u rani srednji vijek "05/07". Treća oznaka označuje Slavensku arheologiju 904(367) u istom vremenskom razdoblju kao i u prve dvije oznake.

Starohrvatska arheologija uglavnom se temelji na proučavanju crkvene arhitekture i različitih vrsta grobnih nalaza što se jasno vidi iz sljedećeg primjera.

Primjer:

**904(497.5 Gradac):726]"653"
904:726.54](497.5 Gradac)"653"
904:726.8](497.5-37 Drniš)"653"**

ZEKAN, Mate

Kratki prikaz rezultata arheološkog istraživanja crkve Porođenja Marijina u Gradcu kod Drniša i groblja uza nju / Mate Zekan. – Ilustr.

Bibliografija: 19 jed. – Summary.

U: Starohrvatska prosvjeta. – Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 1895- . – ISSN 0351-4536. – Ser. 3, 27 (2000 [i. e. 2003]) ; str. 273-283.

I. Crkva Porođenja Marijina (Gradac)—Arheološka istraživanja II. Grobni nalazi—Dalmacija—Srednji vijek III. Starohrvatske crkve—Dalmacija IV. Gradac (Drniš)—Arheološka istraživanja

Komentar. Prva oznaka označuje arheološko nalazište Gradac 904(497.5 Gradac) koje pripada srednjem vijeku "653". Druga i treća oznaka označuju djelomične ostatke crkvene arhitekture 904:726.54 i djelomično sačuvane grobne nalaze 904:726.8 u okolici Drniša (497.5-37 Drniš) u razdoblju srednjeg vijeka "653".

4.4 Antropološka arheologija

U drugoj polovici 20. st. pojavljuje se u stručnoj literaturi termin antropološka arheologija⁶ kao nova grana arheologije i dio fizičke (biološke) antropologije koja proučava paleoantropološke ostatke na arheološkim nalazištima, utvrđuje rase i biološke tipove čovjeka u prošlosti i rekonstruira način prehrane, vrste bolesti, uzroke smrti i posebno je važna za proučavanje prapovijesti. U drugom svesku UDK tablica za prirodne i primijenjene znanosti (u tisku) nalazi se UDK skupina 5 *Prirodne znanosti* u kojoj se nalazi i skupina 572 koja označuje antropologiju, a koristi se u klasificiranju arheološke građe kada se želi opisati sadržaj kombiniranjem oznaka i skupina iz područja antropologije i arheologije.

Primjer:

**572(450)(234 Oetztalerske Alpe)"634"
903:572](450)(234 Oetztalerske Alpe)"634"**

KOVAČEVIĆ, Goran

Doba ledenog čovjeka : (I) / Goran Kovačević, Mirjana Kalafatić i Ivana Božak. – Ilustr.

Nastavlja se.

U: Priroda. – Zagreb : Hrvatsko prirodoslovno društvo, 1911- . – ISSN 0351-0662. – 94 (2004), 2(919) ; str. 38-41.

⁶ Tako Elsevier izdaje časopis "Journal of anthropological archaeology" koji kontinuirano izlazi od 1982. do danas i nalazi se u fondu NSK.

I. Paleoantropološki nalazi—Oetztaleske Alpe—Prapovijest II. Arheološki nalazi—Oetztaleske Alpe—Prapovijest

Komentar. U dokumentu se ponajprije govori o paleoantropološkim nalazima i stoga je prva UDK oznaka 572 uz opću pomoćnu oznaku za mjesto, tj. *Alpe u Italiji (450)(234 Oetztaleske Alpe)* i razdoblje "634" koje označuje mlađe kame-no dobra (neolitik). Značajni dio sadržaja dokumenta čine arheološki nalazi veza-ni uz prapovijesnog čovjeka i antropološku arheologiju i dobivaju drugu oznaku 903:572 koja prikazuje odnos brojeva za prapovijesnu arheologiju i antropologiju te oznaku za mjesto i vrijeme kao i u prvoj oznaci.

Kod upotrebe općih pomoćnih oznaka za mjesto valja naglasiti da je u praksi NSK dogovorno riješena upotreba i dubina fizičko-geografskih oznaka za reljefne oblike (otoci, obalna područja, planine, oceani, mora, rijeke itd.), za oznake za mjesta u doba antike i srednjeg vijeka te za zemlje i mjesta suvremenog svijeta. Iako neke opće pomoćne oznake za mjesto u UDK tablicama imaju razrađeniju shemu, pri označivanju u NSK se ne ide u dubinu, već se dogovorno koriste "pliće" UDK oznake. Tako se, npr., Alpe označuju s *(234 Alpe)* umjesto cijele oz-nake iz tablica *(234.3)* koja označuje Alpe. Isto vrijedi za pojedine europske rije-ke, tako da se, primjerice, Rajna označuje oznakom *(282.24 Rajna)* umjesto *(282.243.1)*.

4.5 Hidroarheologija

Posebna grana arheologije koja se javlja u 20. st. jest hidroarheologija (pod-vodna arheologija). Proučava hidroarheološke nalaze, tj. ostatke materijalne kul-ture koji se nalaze pod vodom.⁷ Jedan njezin dio čini podmorska arheologija koja proučava arheološke spomenike što se nalaze ispod morske površine kao što su potonuli brodovi i njihov teret (amfore, kipovi i sl.) ili su se pod površinom mora našli dijelovi antičkih luka zbog tonjenja morske obale kao što je to slučaj na istočnoj obali Jadrana koja obuhvaća i Hrvatsko priobalje.

Primjer:

902.034(497.5-3 Hrv. primorje):73(38)(064)

73.025.4(064)

HRVATSKI Apoksiomen : u povodu izložbe Hrvatskoga restauratorskog zavoda pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Arheološki muzej u Zagrebu, 18. svibnja – 17. rujna 2006. / [tekstovi Iskra Karniš ... [et al.] ; prijevod Graham McMaster]. – Zagreb : Hrvatski restauratorski zavod, 2006. – 84 str. : ilustr. u bojama ; 17 cm

ISBN 953-7389-00-6

I. Antičko kiparstvo—Restauratorsko-konzervatorski radovi II. Hidroarheološki nalazi—Hrvatsko primorje—Antika

⁷ Hrvatski enciklopedijski rječnik. Zagreb : Novi Liber, 2003. Str. 434.

Komentar. Prva oznaka označuje hidroarheologiju i sastoji se od glavne oznake 902 i posebne pomoćne oznake .034 koja se koristi u arheologiji za proširenje glavne potpodjele. Uz oznaku za hidroarheološke nalaze 902.034 dodana je opća pomoćna oznaka za hrvatsko priobalje kao jednu od hrvatskih regija (497.5-3 Hrv. primorje). U odnosu na hidroarheološke nalaze stavljena je oznaka antičko (grčko) kiparstvo 73(38) i opća pomoćna oznaka za oblik dokumenta (064) koji predstavlja katalog izložbe. Druga oznaka označuje da se radi o skulpturi 73, a dodatak posebne pomoćne oznake iz skupine 7 označuje da se radi o restauratorsko-konzervatorskom radu. Na kraju je oznaka (064) za katalog izložbe.

Ukoliko je sadržaj dokumenta promatran s različitih aspekata i/ili pripada različitim UDK skupinama, klasifikacijsku oznaku dodjeljuje više sadržajnih analitičara svaki za svoje područje uz zajednički dogovor o redoslijedu UDK oznaka.

Primjer:

902.034:629.5](262.3)(036)

629.59:797.215](262.3)(036)

797.215:629.59](262.3)(036)

FRKA, Danijel

Tajne Jadrana : ronilački vodič po olupinama hrvatskog Jadrana / Danijel Frka, Jasen Mesić. – 2. izd. – Rijeka : “Adamić”, 2003. (Zagreb : AKD). – 195 str. : ilustr., zemljop. crteži u bojama ; 30 cm

Bibliografija: str. 195.

ISBN 953-219-113-5

I. Hidroarheološka nalazišta—Jadransko more—Vodič II. Potonuli brodovi—Jadransko more—Vodič III. Ronilačke lokacije—Jadransko more—Vodič IV. Ronjenje—Jadransko more—Vodič

Komentar. Prva oznaka označuje hidroarheološke nalaze i pobliže upućuje na vrstu nalaza u odnosu na 629.5 oznaku za brodove i plovila. Uz to, dodana je fizičko-geografska oznaka (262.3) za Jadransko more i oznaka za oblik dokumenta (036) kojom se označuju vodiči. Drugu i treću oznaku odredili su sadržajni analitičari koji klasificiraju građu s područja tehnike, odnosno sporta.

4.6 Arheološka istraživanja

Arheologija se od 20. st. učestalo služi rezultatima drugih znanosti za stvaranje što potpunije slike o arheološkim razdobljima, upotrebom niza znanstvenih i prirodoznanstvenih metoda kao što su stratigrafija,⁸ tipološka metoda,⁹ metoda fo-

⁸ Pomoću stratigrafije dobiva se relativna kronologija u okviru jednoga arheološkog nalazišta, jedne cijele kulture ili niza kultura na određenom području.

⁹ Tipološkom metodom utvrđuju se karakteristični oblici arheoloških nalaza te se vremenski određuju (datiraju) na temelju sličnosti ili istog postupka izrade i doprinose utvrđivanju kulturnih utjecaja, trgovačkih veza i sl.

tografiranja iz zraka,¹⁰ geofizička metoda,¹¹ kemijska analiza,¹² radiokarbonska metoda,¹³ dendrokronologija,¹⁴ polenska analiza¹⁵ i dr. U idućem primjeru navodi se broj 902.3 koji označuje metode i tehnike arheoloških istraživanja na terenu.

Primjer:

902.3(497.5 Danilo):550.8

903.2(497.5 Danilo)"634"

MOORE, Andrew

The development of farming in the Adriatic basin : new research at Danilo in Dalmatia / Andrew Moore, Marko Menđušić.

Bibliografske bilješke na kraju teksta. – Sažetak.

U: Obavijesti. – Zagreb : Hrvatsko arheološko društvo, 1983- . – ISSN 0352-177X. – 36 (2004), 1 ; str. 33-34.

I. Arheološke tehnike—Georadarsko snimanje II. Arheološki nalazi—Danilo (Šibenik)—Prapovijest III. Danilo (Šibenik)—Arheološka istraživanja

Komentar. Prva oznaka označuje arheološku tehniku istraživanja 902.3 koja je bila primijenjena na nalazištu Danilo kod Šibenika (497.5 Danilo) i pobliže označuje da se radi o geofizičkoj metodi :550.8 tj. georadarskom snimanju. Druga oznaka 903.2 označuje da se radi o artefaktima u Danilu iz mlađega kamenog doba (neolita) "634".

Arheološka iskopavanja imaju u UDK tablicama glavnu oznaku 902.2 koja se često koristi u NSK, a kojom se označuju arheološki radovi na terenu.

¹⁰ Metoda fotografiranja iz zraka primjenjuje se u fazi rekognosciranja terena, tj. utvrđivanja postojanja novog arheološkog nalazišta.

¹¹ Geofizička metoda upotrebljava se kod otkrivanja grobnih nalaza pomoću osjetljivih elektronskih aparata kojima se mjeri struktura tla i nalaze šupljine ili neki tvrdi objekti u zemlji.

¹² Kemijska analiza koristi se kod utvrđivanja porijekla nekog metala (bakar, željezo) ili minerala (jantar) i u vezi s time bavi se rekonstruiranjem trgovačkih putova.

¹³ Radiokarbonska metoda koristi se za datiranje arheoloških nalaza organskog porijekla i za utvrđivanje apsolutne kronologije. Mjerenjem ostataka radioaktivnog izotopa ugljika (C14) koji se nalazi u svim živim organizmima, a nakon smrti organizma raspada se u normalni ugljik C12 te prepolovljuje svakih 5570 godina. Tako se može izračunati datum smrti organizma, a time i starost naselja ili groba u kojem je ta materija pronađena.

¹⁴ Dendrokronologijom se mogu rekonstruirati klimatske promjene na određenome zemljopisnom području pomoću prstenova (godova) na stablima.

¹⁵ Polenskom se analizom pomoću cvjetnog praha (polena) koji se nalazi u arheološkim slojevima utvrđuju promjene u biljnom i životinjskom svijetu.

Primjer:

904(394)

902.2(5-15)(082)

902.2(569.4)(082)

ARCHAEOLOGY and biblical interpretation / edited by John R. [Raymond] Bartlett. – 1st published. – London ; New York : Routledge, 1997. – XV, 176 str. : ilustr., zemljop. crteži ; 22 cm

Bibliografija uz svaki rad. – Kazala.

ISBN 0-415-14114-1

I. Biblia—Arheološke potvrde II. Biblijska arheologija—Istraživanja III. Bliiski istok—Arheološka istraživanja

Komentar. Prva oznaka označuje da se radi o biblijskoj arheologiji, tj. o arheologiji 904 u Palestini u starom vijeku (394). Druga i treća oznaka označuju arheološka istraživanja 902.2 na Bliskom Istoku (5-15) i u Izraelu (569.4) uz dodatak opće pomoćne oznake za oblik (082) koja označuje da se radi o publikaciji koja sadrži djela više autora.

4.7 UDK oznake za numizmatiku i epigrafiju

Numizmatika i epigrafija, kao pomoćne povijesne znanosti, bave se utvrđivanjem starosti (datiranjem) arheoloških nalaza iz povijesnog doba. Numizmatika je disciplina koja proučava postanak, razvoj, povijesno, ekonomsko i umjetničko značenje starog novca i medalja, a epigrafija se bavi proučavanjem starih natpisa na kamenu.¹⁶

Epigrafija i numizmatika predmet su proučavanja arheologa i klasičnih filologa, a kao zasebni kolegiji sastavni su dio studija arheologije i obuhvaćaju razdoblje starog i srednjeg vijeka. U NSK knjižničnu građu iz epigrafije i numizmatike stručno označuje predmetni analitičar koji obrađuje i građu iz arheologije. Zahvaljujući epigrafičkim spomenicima i nalazima novca koji najčešće sadrže podatak o godini nastanka, moguće je utvrditi apsolutnu kronologiju¹⁷ određivanjem vremena prema stvarnim datumima te starost arheoloških nalaza.

¹⁶ Osim tih disciplina, postoje i druge kao *paleografija* koja se bavi proučavanjem postanka i razvoja pisma, *keramografika* proučava proizvode od keramike, *sfragistika* (sigilografika) se bavi proučavanjem pečata i dr.

¹⁷ Dimitrijević, Stojan; Tihomila Težak-Gregl; Nives Majnarić-Pandžić. Prapovijest. Zagreb : Naprijed, 1998. (Povijest umjetnosti u Hrvatskoj : knj. 1). Str. 381.

Primjer:

**904(497.6-37 Rama)"01/05"
904:726.54](497.6 Varvara)"03/05"
930.27(497.6 Varvara)"01/02"**

BASLER, Đuro

Spomenici ranog kršćanstva u Rami / Đuro Basler.

Bibliografske bilješke na kraju teksta.

U: Ramski zbornik. – Zagreb : Ramska zajednica, 2000- . – ISSN 1332-4845.
– (2001) ; str. 57-60.

I. Starokršćanske crkve—Varvara (Rama) II. Epigrafički spomenici—Varvara (Rama)—Antika III. Rama—Arheološka istraživanja

Komentar. Prva je oznaka 904 za arheološke nalaze iz povijesnog vremena uz koju se nalazi opća pomoćna oznaka za mjesto (497.6-37 Rama), tj. područje Rame u Bosni i Hercegovini i za vrijeme "01/05", tj. razdoblje od 2. do 6. st. Druga oznaka označuje odnos dviju glavnih oznaka, 904:726.54, za arheološke nalaze i starokršćansku crkvu na nalazištu Varvara (497.6 Varvara) koji se datiraju u vrijeme "03/05", tj. od 4. do 6. st. Treća je oznaka dodana za epigrafičke spomenike 930.27 koji su pronađeni na lokalitetu Varvara (497.6 Varvara) i pripadaju razdoblju "01/02", tj. vremenu 2. i 3. st.

Primjer:

**069(497.5 Split).51:737.1(38)](064)
069(497.5 Split).02:903/904
737.1(38)(064)**

ARHEOLOŠKI muzej (Split)

Grčki novac u stalnom postavu Arheološkog muzeja u Splitu / Maja Bonačić Mandinić ; [fotografije Zoran Alajbeg]. – Split : Arheološki muzej, 2004. [i. e.] 2005. (Split : Dalmacija papir). – 122 str. : ilustr., zemljop. crtež ; 23 cm

Str. 5-6: Predgovor / Branko Kirigin. – Kratice: str. 12-16. – Tumač imena i pojmova: str. 115-122. – Bibliografija: str. 113

ISBN 953-7174-06-9

I. Arheološki muzej (Split)—Numizmatička zbirka II. Novac—Grci—Antika—Katalog izložbe

Komentar. Prva oznaka označuje muzejsku zbirku u Splitu 069(497.5 Split).51, i to zbirku grčkog novca 737.1(38). Druga oznaka označuje vrstu muzeja u Splitu 069(497.5 Split).02 koji je u ovom slučaju arheološki muzej 903/904. Treća oznaka sužuje sadržaj dokumenta na novac 737.1 u drevnoj Grčkoj (38) uz dodatak opće pomoćne oznake za oblik (064) koja označuje katalog izložbe.

5 Zaključak

Jedan je od zadataka stručnog osoblja knjižnice da građu organizira funkcionalno izrađujući različita pomagala kao što su, npr., stručni i predmetni katalog.

Zahvaljujući sadržajnoj analizi dokumenata – klasificiranju i predmetnom označivanju građe, korisnicima knjižnice omogućuje se brži i kvalitetniji pristup potrebnim podacima.

U NSK se u većini slučajeva za područje arheologije dodjeljuju od dvije do četiri UDK oznake po svakom dokumentu, ali konačan broj oznaka ovisi o sadržaju dokumenta i nije propisan. Ukoliko je dokument klasificiran na više različitih skupina, važno je utvrditi prvu UDK oznaku, jer će o tome ovisiti raspored knjižnične građe na policama u slobodnom pristupu, ali i unutar sheme u bibliografijama.

Ukoliko je sadržaj interdisciplinaran, dokument treba klasificirati na više različitih skupina. Stoga klasifikatori međusobno surađuju i usklađuju mišljenja o redoslijedu UDK oznaka. Dogovorna rješenja potrebno je zabilježiti kako bi obrada knjižnične građe bila što je više moguće ujednačena.

LITERATURA

Dimitrijević, Stojan; Tihomila Težak-Gregl; Nives Majnarić-Pandžić. Prapovijest. Zagreb : Naprijed, 1998. (Povijest umjetnosti u Hrvatskoj ; knj. 1)

Hrvatski enciklopedijski rječnik. Zagreb : Novi Liber, 2003.

McIlwaine, I. C. Univerzalna decimalna klasifikacija : upute za uporabu. Lokve : Benja ; Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica ; Osijek : Filozofski fakultet, 2004.

Opća enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda / [glavni urednik Josip Šentija]. 1 : A-Bzu. Zagreb : Jugoslavenski leksikografski zavod, 1977.

Univerzalna decimalna klasifikacija. Hrvatsko džepno izd. Zagreb : Naklada Neditlko Dominović, 2003.

Univerzalna decimalna klasifikacija. Prvo hrvatsko srednje izd. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005-2007. I. dio : Društvene i humanističke znanosti.